

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Uspešno uveljavljanje zakonskih predpisov je odvisno tudi od samih gospodarskih organizacij

TA TEDEN SO BILA POSVETOVANJA O NEKATERIH NOVIH ZAKONSKIH UKREPIH

Gospodarska zbornica za okraj Kranj je ta teden organizirala za podjetja posebne posvete, na katerih so obravnavali zakon o ureditvi poslovnih razmerij na trgu in zakon o družbeni kontroli cen. Na omenjenih sestankih so se pomenili tudi o izvedbi revalorizacije osnovnih sredstev in seznanili udeležence o sedanji organizaciji in nalogah gospodarske zbornice. Spričo bojazni, da bi bile nekatere gospodarske dejavnosti v novi gospodarski zbornici bolj ali manj zapostavljene, so predstavniki zbornice na posvetih še posebno poudarili, da je taka bojazen neupravičena in da so vsi pristojni zadolženi, da bodo vse gospodarske dejavnosti obravnavali z enako prizadevanostjo in da bo gospodarska zbornica pomagala slehernemu podjetju.

Novi zakonski ukrepi, ki jih terja gospodarski položaj oziroma ekonomski razvoj, lahko prinesejo zahtevne rezultate le tedaj, če jih gospodarske organizacije sprejmejo z razumevanjem; ali skrajna - uspešno uveljavljanje zakonskih predpisov je odvisno tudi od samih gospodarskih organizacij. Zato je nedvomno tudi pravočasno seznanjanje s cilji in načeli zakona o ureditvi poslovnih razmerij na trgu in zakona o družbeni kontroli cen zelo pomembno. S tem namenom je zbornica pripravila tudi omenjene posvete. Razumljivo pa je, da so ti posveti dali zastopnikom posameznih gospodarskih organizacij le osnovno za nadaljnji študij teh zakonskih predpisov. Če bodo podjetja pri tem študiju našla na morebitna nerazumevanja, bodo lahko zahtevala od gospodarske zbornice ustrezno pomoč. - P.

V sredo, 8. avgusta, se je na Gorenjskem zadrževal kairski guverner Salah Desuki, ki je bil s svojo soprogo na obisku v Sloveniji. Med drugim je bil na Bledu, v sredo dopoldne pa si je ogledal tovarno «Iskra» v Kranju. Na številna vprašanja so mu odgovarjali predstavniki «Iskre». Kairski gost se je še zlasti zanimal za izvoz

Obiskovavci Gorenjskega sejma se zelo zanimajo za razstavo mesta Oldham

Sodelovanje z Oldhamom razširjeno in poglobljeno

ANGLEŠKI GOSTJE ODPOTOVALI — VELIKO ZANIMANJE ZA RAZSTAVO — V JESEN I NAS OBIŠČE SE SINDIKALNA DELEGACIJA — PRIHODNJE LETO PRVIČ IZMENJAVA MLADINE

KRANJ, 10. AVGUSTA — V sredo popoldne so z vlakom odpotovali iz Kranja predstavniki občine Oldham g. John Shyne s soprogo in britanski konzul v Zagrebu Michael Alan Smith. Tajnik občine prijateljskega mesta Oldham gospod Edward Heines in ga. Heines sta ostala še na krajših zasebnih počitnicah v Bohinju. Di-

rektor umetnostne galerije g. James Carter se bo mudil v Kranju do zaključka razstave mesta Oldham.

Angleški gostje so si med bivanjem pri nas (stanovali so v Predvoru, kjer jim je nadvse ugajalo) ogledali nekatere naše tovarne in zavode ter turistične in zgodovinske znamenitosti. Na dveh uradnih pogovorih s predstavniki občinskega ljudskega odbora Kranj so se pogovorili o razširitvi sodelovanja med mestoma, ki se je do sedaj odvijalo predvsem na liniji občin, tudi na posamezne organizacije.

Med drugim so obiskali tovarno «Sava» in «Iskra», kranjski zdravstveni dom, solo «Stane Zagar», Begunje in Drago, (tam so položili venec padlim žrtvam), v Vratih, na Bledu in v Velenju. Angleške goste je najbolj prevzel ogled Begunje in Drage. Dejali so, da se jim zdi čudno, ker kljub temu da smo toliko pretrpeli za svojo svobodo, nikogar ne sovražimo in želimo mir prav z vsemi narodi. Nikakor se niso mogli dovolj načuditi lepota naših gor, ki so se jim približali ob obisku v Vratih. Prvič so si ogledali tako visoke vrhove, ker njihove gore ne presegajo 1000 m. Zelo pohvalno so se izrazili o članu naših ljudi pri delu in izgradnji, predvsem pa še o gostoljubju, ki jih je spremljalo povsod, kamor so prišli.

Predstavniki Oldhama in Kranja so v kratkem času uspeli vzpostaviti zelo trdne medsebojne vezi, za kar jim je izrekel vse priznanje tudi konzul g. Michael Alan Smith. Tako so ustvarjeni tudi dobri pogoji za razširitev sodelovanja tudi na druga - tako rekoč neuradna področja. Tako so že vzpostavljeni stiki s sindikalno organizacijo in njeni predstavniki bodo verjetno že v mesecu septembru letos obiskali Kranj.

Na omenjenih pogovorih so se dokončno pogovorili tudi o izmenjavi mladine. Že prihodnje poletje bo prišlo 30 mladincev iz Oldhama v Kranj, skupina naših pa bo preživela nekaj tednov v Oldhamu. Našo skupino bodo sestavljali mladinci, ki se zanimajo za angleški jezik in so delovni in mladinski ali kateri izmed drugih organizacij.

Ker je Oldham mesto tekstilne industrije (blaga, strojev, barv) nam bodo na željo naših tekstilnih delavcev pošiljali svojo strokovno literaturo. Obstajajo pa tu-

di možnosti, da bi naši tekstilni strokovnjaki hodili tja na študijsko prakso. Pogovorili so se še o tem, da bi ena izmed sol iz kranjske občine in ena izmed oldhamskih zamenjali razstavi ob zaključku šolskega leta. Preko tam-

ENO IZMED NEREŠENIH VPRAŠANJ

Gorenjska - dolga vas

GRADBENI NAČRTI BI MORALI PREPREČITI NADALJNJE STIHIJSKO RAZŠIRJANJE MEST IN VASI

Vsako, ki potuje po naših krajih (domačin ali tujec), se čudi velikemu razmahu gradbene dejavnosti. Predvsem je občina stanovanjska gradnja. Glavni pogoji za to brez dvoma izvirajo iz stabilizacije našega gospodarstva in dviganja ekonomskega potenciala, hkrati pa je to tudi odsev nenehnega izboljševanja življenjskih razmer in osebnega standarda naših delovnih ljudi.

Hkrati pa prav ta pojav dela tudi številne preglavice našim urbanistom in gospodarstvenikom sploh. Stanovanjske gradnje - zlasti individualne - so marsikje

tako razvrščene ob glavnih cestah in drugih komunikacijah, da so zabrisale vsako praznino med nekdanjimi vasi in povezale celotna območja. Iz tega pa nastajajo vse večji problemi. Pri izdelovanju načrtov za rekonstrukcijo glavne ceste po Gorenjski, ob načrtih za plinovod iz Velenja do Jesenice in ob drugih primerih se urbanisti že niso več mogli izogniti hiš, zračni letale so raztresene povsod. Prav tako je danes težko kje najti pristoje območje za nadaljnje razširjanje industrijskih objektov, da ne bi ob tem zajeli v tak krog stanovanjske hiše; težko je brez večje škode in «bole-

žin» posameznikov predvidevati smotrno ureditev kanalizacije, vodovoda, električne napeljave in drugih komunikacij po naseljih in mestih.

Vendar je treba rešiti, kar se še rešiti da. Končno pa tudi velja ugotoviti, da noben urbanistični načrt ne bo mogel zadovoljiti vseh potreb, zlasti pa ne bo mogel upoštevati potreb in stanja, ki ga bo navrgel hitri tehnični in družbeno-ekonomski razvoj v prihodnje.

Usmerjanje te gradnje je bilo doslej v rokah občinskih ljudskih odborov, ki so na osnovi hitro iz-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi • Obrazi in pojavi

Ta zgodba ni tipična - ne za naš kraj in ne za ljudi. Ne bi pa trdil, da se v taki ali podobni obliki tu in tam ne pojavlja. Gre za razmejitve dveh pojmov - gostoljubja in hlapčevstva - torej za vprašanje, kje se konča gostoljubje in kje se začne hlapčevstvo.

stransko ulico. Videti je bilo, da ni našel tistega, kar je iskal. Steblaj je poskočilo srce in podvizal se je proti avtomobilu. To priložnost je izkoristil tudi tujec. V italijanski je upravljal za neko ulico. Steblaj sicer vsega ni razumel, vedel pa je za ulico, po kateri

jazno se je nasmihal potnikom in hotel po spušni pripeki. Ko ga je voz prehitel za nekaj korakov, je Steblaj še bolj pobihal, naposled je začel teči. Potne stage so mu polzele s čela in sence na razpoto lice in redki osiveli lasje so se lepili v potu.

Potem so dospeli do cestnega odcepa. Steblaj je zavil v stransko ulico in pobihal dalje. Končno so dospeli na cilj. Steblaj se je ves zasvojen ustavil.

«To je ulica, ki jo iščete,» je lovil sivo in pred očmi se mu je temnilo.

Tujec se je vladno zabaval za toliko pozornost in v odlični zadreki potisnil v roko v staniol zamotano cigaro. Potlej je odpehjal.

Steblaj je nekaj časa zrl za avtomobilom, potem se je domislil darila. Zayuzeto in spošljivo je vrtil cigaro med okornimi prsti, potlej pa jo je s pobožno hlapčevsko kretnjo varno spravil v žep.

S. S.

Gostoljubje ali hlapčevstvo

Steblaj je stal v senci hiše in z zanimanjem opazoval avtomobile, ki so hiteli po cesti. Še posebno so ga privlačili lepi vozovi z inozemskimi oznakami. S posebnim veseljem je gledal za njimi vse do tle, dokler niso izginili za ovinkom. Rad je imel vse tisto, kar je prišlo čez mejo - blago in tujce. Oboje je obduoval in visoko cenil, pri čemer ga je navdajalo nekakšno «pobožno» čustvo.

Onstran ceste se je ustavil avtomobil z italijansko oznako. Voznik je zlezal izza krmila in stopil v ri je upravljal tujec. Stisnilo ga je pri srcu, zakaj do tiste ulice je bilo vsaj pet minut hoda. Razen tega je ni bilo lahko najti. Kako naj vse to razloži tujcu, ko pa ne zna italijansko. V stiski se je poslužil nemščine in za sifo se je spoprijaznil.

Steblaj je nekaj časa zrl za avtomobilom, potem se je domislil darila. Zayuzeto in spošljivo je vrtil cigaro med okornimi prsti, potlej pa jo je s pobožno hlapčevsko kretnjo varno spravil v žep.

Steblaj je nekaj časa zrl za avtomobilom, potem se je domislil darila. Zayuzeto in spošljivo je vrtil cigaro med okornimi prsti, potlej pa jo je s pobožno hlapčevsko kretnjo varno spravil v žep.

S. S.

TE DNI PO SVETU

PARIZ ODKLONIL POMOČ
 Iz sedeža začasne izvršne oblasti so sporočili, da je francoska vlada zavrnila Alžirski kredit v znesku 30 milijard starih frankov, s katerim bi križi naknadne proračunske izdatke za to leto. De Gaulle želi o tem razpravljati z izvoljenim alžirskim predsednikom vlade. Odklonitev pomoči bo prizadela tudi alžirsko francosko politično odnose.

SESTANEK RUSK-DOBRININ
 Pred dnevi je prišlo zopet do sestanka med ameriškim državnim sekretarjem Ruskom in sovjetskimi veleposlanikom v Washingtonu Dobrininom. Razgovarjala sta se o jedrskih poskusih, zlasti o predlogih, ki so jih Američani pripravili za Ženevo, da bi našli izhod iz slepe ulice.

PRITISK NA KATANGO
 V New Yorku so se nadaljevali razgovori, da bi prislili Katango da bi se odredila odcepitev. Ameriški načrt določa bojkotiranje katangskega izvoza bakra. Velika Britanija pa nasprotuje gospodarskemu pritisku.

UPOR VOJSKE V ARGENTINI
 Po vojaškem udaru v Argentini je vlada uveljavila ukrepe za ureditev položaja in obnovitev reda v vojski. Dosedanji minister za vojsko Juan Batista Loza je odstopil. Vojaški voditelji zahtevajo, da upor ni naperjen proti vladi. Sprva so mislili, da bo minister za vojsko Loza lahko zadušil upor.

OTVORITEV CELOVSKEGA VELESEJMA
 Predvečerašnjim so v Celovcu odprli tradicionalni koroski velesejem. Na njem razstavljajo številne države. Jugoslavija je zastopana na posebnih razstavi z 52 podjetji. Celovski sejem se je v povojnih letih razvil v enega najpomembnejših sejmov v Evropi za lesno stroko.

TANT V RIU
 Vršivec dolžnosti generalnega sekretarja je izjavil v Rio, da je sedanja razdelitev sveta na bogate in siromašne zelo nevarna.

Slabše kot lani

(Nadaljevanje s 1. strani)
 Je porasel na 150 milijonov. Ta poras je predvsem zaslug izboljšane menjalne službe in dohoda kurza.

Sredi letne turistične sezone se turistične in gostinske organizacije že intenzivno pripravljajo na pozno sezono in na 1962. leto. Med prve ukrepe sodi določanje čim nižjih cenikov gostinskih storitev, kjer naj bi gostinske organizacije po možnosti upoštevale režijske cene za domače goste. Rok za izdelavo cenikov je 15. avgust. Razen tega naj bi gostinske in turistične organizacije čimprej skrbno obdelale domače tržišče. Posebno skrb bi kazalo posvetiti pravočasni obdelavi inozemskega tržišča, saj je bilo tri leta domala povsem zanemarjeno. Izboljšati je treba tudi informativno službo. Takšno stalno službo bodo osnovali tudi na obmejnih prehodih. Pred kratkim je bilo razpisano na tuja tržišča 100.000 prospektov za zimsko in letno turistično sezono. Nedvomno pa je na dani, če bomo upoštevali dosedanje bogate izkušnje in se bomo pri različnih ukrepih bolj prožni, tedaj bodo prihodnje turistične sezone zabeležile boljše rezultate. — S. S.

Gorenjska - dolga vas

(Nadaljevanje s 1. strani)
 delanih in sprejetih gradbenih okolišev na osnovi zakona o uporabi zemljišč za gradbene namene iz leta 1956 dodeljevali gradbene dovoljenja. Toda namesto da bi v devet letih te odloke znova pregledali in jih po potrebi spreminjali glede na nove razmere, se je to zavleklo vse do danes. Zato pa so nastale mnoge nepravilnosti.

V nekaterih občinah (Kranj, Radovljica in Skofja Loka) so v teku obsežna dela, da bi čimprej izdelali prave urbanistične načrte. Tako je za območje med Radovljico in Lescem že urejeno in določeno, kaj naj bi v perspektivi tam gradili oziroma obnavljali pred začetkom. V okolici Skofje Loke je prav tako precej narejenega. V delu so tudi trije načrti za postavljanje vikend hiš, in sicer pri Gorenji vasi, pri Trebju in pri Retačah. Tudi za nekatera naselja okrog Kranja so že končana dela v zvezi z načrtovanjem. To velja npr. za Stružovo, Stražišče, Klanec, Vodovodni stolp, Zlato polje itd.

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

LEV ŠE NI V KLETKI

belgijskega glavnega mesta vrnil kot nekoč danski princ Hamlet. Toda Heatov Hamlet ne nosi za pasom več rapirja in velike starih Angležev se priložuje, da je zgubil tudi angleško višesko čast. Stari vodja opozicije in sedanj lord Ailee je pred kratkim žalostno izjavil nekako takole: »Britanci prosijo milostino pri dveh državah, za katere smo mislili, da smo jih v zadnji vojni premagali.« Britanske bitke na evropskem kopnu ni izgubila vojska, ampak gospodarstvo. Preveč enostransko pa bi bilo sklepati, da so Britanci prišli za zeleno mizo v Bruslju, da bi se vdali usodi gospodarskega močnejših držav na tržiščem in vključevanjem Britanij v evropsko kopnu. Kdor pozna

želeli spraviti skozi vrata v evropsko kletko tudi prikolico s Commonwealthom. Francija zaradi tega ni bila nikoli pripravljena odpreti vrat britanskemu levu na stečaj. Razlogi so za Francoze razumljivi in o njih bomo skušali spregovoriti pozneje. Sedanja preložitve pogajanj do oktobra je znak težke krize za bruseljsko zeleno mizo, čeprav ji v Londonu skušajo zaradi notranje političnih vrenj in nezadovoljstva s torjevsko oblastjo dati bolj svetlniški sij.

Nečuvna čistka v britanski vladi je vsaj po izbiri novih ljudi v temni vzročni zvezi z evropskim tržiščem in vključevanjem Britanij v evropsko vprego. Macmillan, ki si je zaradi teh pogostih »istik zaslužil vzdevek predsednika «z ravnimi nožem», se že več let vedno bolj obrača proti evropskemu vetru in opuša jadro s prekomorskimi deželami. Z novim geslom: »Britanija spada k Evropi!« — skuša Macmillan spro-

Macmillan

spodarski dirki teči vzporedno z močnejšimi.
 Osnovno nasprotje, ki je najbrž privedlo do prekinilive pogajanj v Bruslju, je že staro. Francosko kmetijstvo, ki so ga vsa leta obstoja Skupnega tržišča nosili na rokah, se zdaj počasi ogroženo zaradi britskih kmetijskih izdelkov treh držav Commonwealtha — Kanade, Nove Zelandije in Avstralije, s katerimi ima Britanija razvite trgovinske odnose, da bi kmetijski izdelki iz teh držav lahko potisnili francoske kmete ob stran. Francoskim kmetom je sprito ugodne postalo svojih izdelkov v pretežno industrijske države do sedaj res malo. S pristopom Velike Britanije v evropsko gospodarsko skupnost pa so tudi Nemci začeli razmišljati, da nima smisla v obziru evropskega vključevanja na območju pripravljati, da so nekatera nasprotja do sedaj že zgledala. Seveda je veliko britanskih gospodarskih sestavov, ki prav imenoma in strupeno pišejo o neopred-

Premor v Bruslju zaradi razlik med šestorico držav, ki so okoli bruseljske zelene mize, ni pomeni zanke okoli vratu Britancem. Zmernejše struje in prisilni evropskega vključevanja na območju pripravljajo, da so nekatera nasprotja do sedaj že zgledala. Seveda je veliko britanskih gospodarskih sestavov, ki prav imenoma in strupeno pišejo o neopred-

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

V sredo opoldne je odšla iz Kranja XXVII. MDB z Gorenjske na gradnjo avtomobilske ceste. Odšla je v Sumadijo in jo sestavlja okoli 100 brigadirjev srednješolcev z Jesenic, iz Skofje Loke in Kranja, ima pa ima po prvoborcju Andreju Zvanu-Borisu

Prve najdbe precej obetajo

Arheologi v Kevdercu

Pred nekaj dnevi je loški muzej ponovno pričel z izkopavanji v podzemeljski jami Kevderc pod Lubnikom. Arheološka izkopavanja, ki so se začela v letu 1959 in se nadaljevala leta 1960, so bila v letu 1961 prekinjena zaradi drugih del, predvsem prenosa Skoparjeve hiše na grajski vrt. Delo je namreč zahtevalo mnogo sredstev in časa, tako da so arheologi počivali. Priznava, da so urejevali in prejšnjih letih izkopano gradivo. Medtem ko so izkopavali v jami in deloma sondirali teren nad jamo, da bi ugotovili bivališče cloveka, so letos pričeli kopati pred jamo, kjer odstranjujejo podor. Kakih deset metrov pred jamo so zastavili lopate in budo kopali v smeri proti vходу v jamo. Tam bodo prodriže v globino šestih metrov. Ta nivo bodo obdelali deloma tudi v jami. Pričakovano, da bo prod jamo pod podorom veliko gradiva, se po nekajdnevnem izkopavanju že uresničujejo. Po dveh dneh pripravljajalnih izkopavanj so že našli na tako imenovano kulturno plast, ki je vsebovala nekaj črepij. Večraj pa so našli poleg ostanikov posod tudi že kosčene in rožene predmete. Za loški muzej vodi izkopavanja asistent France Leben, ki upa, da bo

letošnje izkopavanje prav gotovo presenetilo z najdbami, o katerih bomo še poročali.
 Poleg ravnokar pričete izkopavanja ostalo delo v muzeju ni zamrlo. Delavci komunalnega podjetja Remont iz Skofje Loke končujejo z adaptacijo južnega trakta loškega gradu. Tam bo muzej uredil dve dvorani. Dvorana v prvem nadstropju bo gotova letos. Vanjo bodo namestili preurejeno zbirko NOB. Spodnja dvorana, ki bo služila za stalno razstavo del domačih umetnikov in za občasne razstave, bo v grobem tudi končana. Kot pa bo urejena bolj reprezentativno, se bodo dela zavlekla. Dvorana bo primerna za vsako razstavo. Samo na stenah te dvorane bo možno razstaviti okoli 40 slik, z dodatnimi panoji pa še veliko več. Dvorana bo samo umetno razsvetljena in bo vseokrog z razstavami pripomogla k večjemu občutku loškega muzeja.

Pregledamo nekoliko še običajni muzeju. V prvih mesecih letošnjega leta je obiskalo muzej na 7.000 obiskovalcev. Zadnja leta je izredno veliko tujcev prišlo v Italijanov, Nemcev in Nizozemcev. Letos je muzej obiskalo preko 100 Svedov v tretji skupini. Zadnja skupina 33 Svedov je obiskala muzej v juliju. Določeno je v tem mesecu obiskalo muzej še okoli 150 obiskovalcev iz drugih republik, največ iz Hrvaške, iz Nemčije jih je bilo 13, iz Belgije 5, po 2 ali 3 pa so bili iz Avstrije, Avstrije in Italije. Skupaj je v juliju obiskalo muzej 1.100 obiskovalcev.
 Posebno pozornost vzbujajo delo na Skoparjevi hiši, o kateri smo že pisali. Mnogo ljudi sprašuje, kje je tista hiša, katere prenesli na vrt. Zidarji sedaj obdelajo klet, nato pa bodo postavili še hlev. Tako bo hiša že kmalu gotova. — A. P.

Triglav: Rijeka 3:8 (1:6)

Kranj, 10. avgusta — Danes popoldne je bila na igrišču Mladosti prijateljska nogometna tekma med domačim Triglavom in članom prve zvezne nogometne lige Rijeko. Kot je bilo pričakovati, so zmagali gostje, vendar po dogodkih na igrišču ni bilo potrebno, da so Kranjčani izgubili s tako visokim rezultatom. Za tako visok poraz bi predvsem očitali vodstvu Triglava, ki je poslalo na igrišče s Tržičani »okrepljeno« enajsterico. Tako v obrambi, kot v napadu, so bile zaradi tega precej slabe. Kljub temu je bil rezultat 3:8, ki so jih uradni gostje izkoristili brez večjih naporov. Razen tega je rezul-

tat 2:0 in 3:0 moralno zelo negativno učinkoval na domačine, ki so do konca prvega polčasa igrali brez volje.
 V drugem polčasu je bil položaj na igrišču povsem drugačen. Res je sicer, da so tudi Rijekani zamenjali reprezentanta Radakoviča in vratarja Jantoljaka, vendar gre kljub temu vse priznanje razigrani enajsterici Triglava, ki je v drugem polčasu igrala brez Tržičanov. Z veliko borbentnostjo in nekaj smiselnimi akcijami so nevarno ogrožali vrata gostov, ki so bolj kot ne le po srečnem naključju obratili v drugem delu igre neodločen rezultat.
 In še nekaj besed zaradi zadnjih minut igre, ko je prišlo do neujubega obračunavanja na igrišču med Perkovičem in Lukaričem. V prijateljskem srečanju bi podobnih izpadov res ne bilo treba in sodnik Novak, ki ni bil povsem zanesljiv, je tokrat upravičeno izključil oba igralca.

(Tržič), Martinović, Perković, Jerman, Gošče, Bahum (Tržič), Kranjčec, Verbič in Binkovski; Rijeka — Jantoljak, Vranković, Lukič, Radaković, Brnić, Balent, Blažević, Zadel, Lukarič, Naumović in Medle. — B. F.

Gledališki festival v Malem

V zadnjem času je kulturna dejavnost v Begunjah posebno živahna, za kar imajo največji zaslug tamkajšnja »Svoboda« in kar je nenavadno — tudi prostovoljno gasivsko društvo in Turistično društvo. V počastitev dneva vstaje in 80-letnice gasivcev so Begunječani na prostem uprizorili »Miklovo Zalo«, ki ji je dva večera navdušeno pisalo okoli 5000 gledavcev. Zaradi velikega zanimanja so jo morali čez teden dni ponoviti. Tudi repiza je privabila veliko število gledavcev, celo iz Bohinja in z Jesenic.
 Ker je v Begunjah precejšnje zanimanje za dramatik, so začeli razmišljati, kako bi to dejavnost popestrili. Za drevo in jutri, kot smo že poročali, so pripravili »Celjske grofe«.

ENA PETINA VOLIVCEV SE NI VČLANJENA

Po zadnjem statističnem pregledu so ugotovili, da je v jesenijski občini 18.483 volivcev in da je od tega le 13.946 članov SZDL. V občini je torej še vedno 3137 ali 19 odstotkov volivcev, ki niso včlanjeni. Bržkone bi bilo potrebno, da bi KO SZDL v prihodnje bolj skrbela za povečanje svojega članstva.

GLAS v vsako hišo

Jutri na volišče

Druga volilna enota v Tržiču bo jutri volila novega člana za občinski ljudski odbor Tržič. V pripravah na volitve so volitve že izbrali za kandidata ing. Antona Trebusona, ki ga Tržičani dobro poznajo kot aktivnega delavca tako

med NOB kot tudi v času osvoboditve. Nadomestne volitve bodo jutri, 12. avgusta, in sicer že od 4. ure dalje vse do 19. ure v veliki dvorani v poslopu Oblo Tržič.

Razvili bodo prapor ZB

V teh dneh mineva 20 let, odkar so na območju Trboj pri Kranju padli prvi borci in aktivisti NOB. V spomin na te dogodke bodo prebivalci s sodelovanjem množičnih in političnih organizacij organizirali številne slovenosti, ki se bodo vrstile kar pet dni. Zaključna pa bo v nedeljo, 12. avgusta, z razvitjem prapora krajevne organizacije ZB, ki mu bo kulmoval delovni kolektiv podjetja »Vodovod« iz Kranja.
 Praznovanje se je pričelo v torek, 7. avgusta, z nogometnim lokalnim turnirjem, nato pa so bi-

le vsak dan na sporedu športne in druge prireditve. Danes (sobota, 11. avgusta) zvečer je na programu kresovanje, ostale prireditve pa se bodo nadaljevale v nedeljo zjutraj. Dopolnilne bodo nogometni tekmi, popoldne pa sprejem partizanskih gostov in pokrovitelja prireditve nato pa bo skupen odhod na prireditveni prostor. Tam bodo razvili prapora in kulturen program, ki ga bodo med drugimi izvajali tudi recitatorji, pevec in godbar pihalci DPD Svobode iz Kranja.

- Upravni odbor Delavske univerze Jesenice razpisuje naslednja delovna mesta:
1. STALNEGA STROKOVNEGA SODELAVCA ZA STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE
 2. STALNEGA STROKOVNEGA SODELAVCA ZA DRUŽBENO-EKONOMSKO IZOBRAŽEVANJE
 3. RACUNOVODJO
- POGOJI:
- pod 1: a) podagoški delavec
 - b) dovršena kadrovska šola
 - pod 2: srednja strokovna izobrazba s prakso v delu na družbeno-ekonomskem področju;
 - pod 3: dovršena ekonomska srednja šola.
- Pismene ponudbe z opisom dosedanjega dela pošljite na naslov: Delavska univerza Jesenice, Cesta maršala Tita 5.

SVET ZA KULTURO IN PROSVETO OBLO KRANJ
 razpisuje mesto Poklicnega dirigenta za pihalni orkester
 Prosivci, ki so hkrati usposobljeni za poučevanje na glasbeni šoli, naj se zglasijo osebno zaradi dogovora o namestitvi, osebnih prejemkih in stanovanju na oddelku za družbene službe Oblo Kranj, Tavčarjeva ulica 43/71.
 Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.
 Svet za prosveto in kulturo Oblo Kranj

Ponovno je potrebno preveriti objektivne težave

IN V ZVEZI S TEM KONKRETNO UKREPATI

KRANJ, 9. avgusta — Na dnevnem redu današnje skupne seje občinskega ljudskega odbora Kranj so bila sama imenovanja. Odborniki so namreč imenovali svet Zavoda za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb v Kranju, nadalje arbitražno komisijo in Rudolfa Polaka za glavnega direktorja tovarne Tekstilindus Kranj. Po zadnji točki skupne seje — imenovanja v šolstvu — so se odborniki razšli na ločene seje, kjer so obravnavali poročila o količinski proizvodnji v letošnjem prvem polletju in poročila o izpolnjevanju izvoznih nalog v tem obdobju. Potrdili so tudi predlog o preimenovanju in reorganizaciji Zavoda za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb v Kranju, ki se bo odslej imenoval »Zavod — invalidska delavnica Kranj«. Razen sklepa o prenehanju Remontnega podjetja Jezersko je ljudski odbor potrdil tudi statut Zavarovalnice Kranj in izdal nekatere garancije.

Občinski odbor je danes sprejel tudi odlok o določitvi imen novih učil v mestu Kranju. Iz razprave o poročilu o količinski proizvodnji v industrijskih podjetjih v letošnjem prvem polletju pa povzemamo, da je treba ponovno preveriti objektivne težave in jih v drugem polletju odpraviti. Pristojni občinski organ naj bi bil aktivnejši predvsem tam, kjer so stvari bolj problematične. Odborniki so tudi menili, da je treba hkrati s količinsko proizvodnjo obravnavati tudi realizacijo, ker sama proizvodnja še ne da popolne slike o gospodarskem stanju v posameznem podjetju. Vendar pa podatkov o finančni realizaciji doslej nismo objektivnih vzrokov se ni bilo mogoče zbrati, pač pa so odbornikom obljubili, da bo ljudski odbor kompleksneje obravnaval

gospodarstvo v prvem polletju prihodnjega meseca.

Količinska proizvodnja je bila v prvih šestih mesecih (tik pod planom (49,9 odstotka) in je to glede na vsakoletno večjo proizvodno dinamiko v drugem polletju še dokaj ugodno. Kljub temu pa je potrebno ugotoviti, da je ta obseg proizvodnje minimalen, ker se je v primerjavi z ustreznim lanskoletnim obdobjem povečal le za 2,6 odstotka. Tudi realizacija v prvem polletju verjetno ni dosegla predvidene višine. Osebnih dohodkov v industrijskih podjetjih pa so se letos precej povečali. Iz tega sledi, da kljub številnim ukrepom še vedno ni pravilne sinhronizacije med proizvodnjo in delitvijo. Indeks povečanja proizvodnje in osebnih dohodkov se še vedno preveč razhajajo. Zato je komisija za iz-

vajanje predpisov o delitvi čistega dohodka dala banki s tem v zvezi oziroma v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov nekatera ustrezna navodila.

KRANJSKI GLAS

Organi delavskega samoupravljanja v naših delovnih kolektivih naj bi temeljiteje preučevali gibanje proizvodnje in realizacije. Hkrati naj bi sprejeli tudi ustrezne konkretne ukrepe, kaj bodo storili za izboljšanje položaja, ker samo ugotavljanje težav ne bo prineslo uspehov. Pri tem naj bi samoupravni organi odločno težili, da bodo osebni dohodki naraščali v skladu s proizvodnjo. — P.

Polaganje asfaltne površinske prevleke v Tupalčah pri Preddvoru

Obisk pri Transturistu

Edino podjetje v panogi cestnega prometa v škofjeloški občini je Transturist, ki vedno bolj skuša izboljševati kvaliteto svojih uslug (tako v poiznitnem kot v tovornem prometu) na vseh prilih, ki jih vzdržuje. V zadnjih nekaj letih je število takih prog za to loško podjetje stalno naraščalo, sedaj pa so v Transturistu pričeli posvečati vso pozornost tipizaciji vzdrževanih prog, ker se ne pojavljajo potrebe, da bi odpirali nove.

V prvem letošnjem polletju so avtobusni podjetja Transturist prevozili skupno milijon 42 tisoč kilometrov, medtem ko so jih lani v tem času le 880 tisoč, kar priča, da podjetje še vedno razširja svojo dejavnost. Prav tako sliko kažejo tudi podatki o voznjah v tovornem prometu, saj je od laniških 350 tisoč prevoženih kilometrov ta narasel na 510 tisoč kilometrov. Takih rezultatov pa seveda ne bi mogli doseči zgolj z dobro organizacijo, ampak so morali povečati tudi svoj prevozni park: avtobusni za 4 vozila, tovorniški pa za 8 vozil. Sedaj v Transturistu razpolagajo s 40 avtobusi, z 28 tovornjaki in z dvema

prilicama. Naj primerjamo še število avtobusnih linij lani in letos: Ob polletju so Transturistovi avtobusi vozili na 47 lini-

LOŠKI DELAVEC

jah, medtem ko je lani v tem času podjetje opravljalo uslug na 43 progah.

Podjetje se je zavzelo tudi za razvoj turistične dejavnosti. V ta namen so že lani pričeli graditi žičnico na Vogel nad Bohinjem, ki je že od nekdanj priljubljena, vendar neoskrbovana izletniška postojanka. Transturist je v zvezi z gradnjo uredil celotno finansiranje in gradnja je že v polnem teku. Gradbeno podjetje iz Bohinjske Bistrice na spodnji postaji končuje z deli, medtem ko bo vrhinja — pogonska — postaja zgrajena do jeseni, tako da bodo v njej čez zimo lahko opravili montažo in bo žičnica z dvema gondolama po 25 potnikov stekla

proti vrhu že prihodnje leto. Čez tri leta — pravijo — bodo na Voglu dogradili tudi nov hotel, dotlej pa bodo turisti tam lahko bivali v brunastih kolibah, ki jih je loški Transturist že pričel »seliti« (neizkoriščene) z Jelovice na Vogel, kjer pa bodo dobro služile svojemu namenu, saj bo v njih prostora za 120 izletnikov.

Prav gotovo se bo z otvoritvijo žičnice na Vogel pričela v Bohinju »nova zimaka sezona«, za kar pa gre največja zasluga pooblaščenemu in investitorju gradnje, to je loškemu Transturistu.

J. Zontar

KNJIGARNA V SODOBNEM LOKALU

Na Mostnem trgu v Skofji Loki, kjer je imela pred časom prostora loška knjižnica, so te dni uredili sodoben lokal, v katerem bo prodajalna tamkajšnje knjižnice. Lokal je znotraj že opremljen, knjižarna pa se bo vselila vanj prihodnje dni. — J.

PO UKINITVI PRISILNE UPRAVE V PODJETJU NIKO

Nov delavski svet

V tovarni malih elektromotorjev NIKO v Zeleniškem (ki je obrat Iskre) so 23. julija volili nov delavski svet. Volilna komisija za izvedbo teh volitev je te dni prej predlagala skupščina poslovnega združenja Iskra, potrdila pa je še skrajno sodišče v Skofji Loki. Od 485 zaposlenih je delavski svet volilo 433 oziroma 94 odstotkov. Uspeh pri volitvah je bil torej zelo velik, zlasti še, ker so imeli delavci tekočega traku tedaj kolektivni dopust.

Z izvolitvijo delavskega sveta je opravljena pomembna naloga delovnega kolektiva tovarne NIKO, ostale — še bolj važne (zmanjšanje zalog, povečanje izvoza in storitnosti) — pa so jasno zahtevane in na trdnih temeljih. Kot je pokazala polletna bilanca, so zaloge izgotovljenih izdelkov že izmanjšane na normalno količino, za prihodnje pa ni več bo-

jazni, da bi se povečale. Tudi kooperanti in dobavitelji v redu dobavljajo surovine in tekoči trak teče zjutraj od šestih pa zvečer do desetih; vsako jutro odpeljejo s traku okrog 700 malih elektromotorjev.

Tovarna NIKO je polletni plan izvoza dosegla 190 odstotno; predvsem je izvažala elektromotorje v ZDA. V tovarni so spoznali, da z nizko ceno in solidno izdelavo svojih izdelkov lahko konkurirajo tudi na zunanjem tržišču. Polletni plan proizvodnje so dosegli z 48 odstotki, vendar kažejo rezultati in izračuni, da bo proizvodnja v drugem polletju precej večja, kot v prvem. Tako v tovarni z gotovostjo pričakujejo, da bodo izpolnili letni plan, čeprav je ta za 36 odstotkov večji kot lani, medtem ko je za prihodnje leto predvideno zvišanje proizvodnega plana še za 24 odstotkov. G.

V perspektivi večkratno povečanje izvoza

KVALITETA IZDELKOV — POROŠTVO ZA USPEH

Izvozna zadolžitev tovarne gumijevih izdelkov Sava Kranj znaša 192.600 dolarjev. Ze v prvem polletju je podjetje preseglo plan za 122 odstotkov. Do konca leta pa podjetje računa, da mu bo uspejo izvoziti za 554.900 dolarjev, kar ima za precejšnjo vsoto že definitivne zaključke, za preostali del pa upa, da bo lahko sklenilo pogodbe z inozemskimi partnerji. Izletki tovarne Sava so namreč v celoti zanimivi za zunanja tržišča. Kljub temu pa se pojavlja vrsta problemov, med katerimi naj omenim samo rentabilnost in konkurenčnost. Cene nekaterih izdelkov, ki jih tovarna kupuje od domačih proizvajalcev, so pogosto znatno višje, kakor pa v inozemstvu. Poseben problem je tekstilno blago za gumiranje in drobni kovinski deli za gumene tehnične proizvode. Ti izdelki so na domačem tržišču dražji kot v inozemstvu, zato je konkurenčna sposobnost podjetja zbirana od tega, po kakšnih cenah kupuje različni pomožni materiali.

V letošnjem prvem polletju je podjetje težilo za tem, da bi odpravilo zaloge, ki so bile prenebane iz preteklega leta. Večji del izvoza je bil zato realiziran z vzbudnimi poslovnimi partnerji, ki prevzemajo večje količine. V drugem polletju pa se izvoz nagnja na področja konvertibilnih valut.

Poseben problem, ki vpliva tako na proizvodnjo kakor tudi na poslovni politiko, je preskrba z osnovnimi surovinami. Tako so za primer nabave kavčuka sunbovite in zaradi kratkih izvoznih rokov mora podjetje uporabljati izdelovanje posameznih proiz-

vodov dražje surovine, ker pač ni izbire. Tak način dela znižuje konkurenčnost podjetja na zunanjem tržišču. Kljub vsem tem problemom pa je tovarna Sava na zunanjem tržišču še vedno uspešna, in to predvsem zaradi odlične kvalitete svojih izdelkov. Prav tako podjetje tudi računa, da bo v perspektivi izvoz nekajkrat povečalo. — P.

Drevesnic, (v Formah pri Skofji Loki), kot je tale na sliki, je v okolici Skofje Loke še petnajst, sicer pa daleč naokrog nobene več. Pravijo, da tradicija teh drevesnic z več kot 10.000 sadikami sega stolletje nazaj in da so nekdanj v njih gojili tudi po 30.000 sadik. Dela z drevesci pa je toliko (gojenje semen, presajevanje, škropljenje, okopavanje), da ta dejavnost pri kmetih počasi neuhje, saj je za služka z 200 dinarji za negovano drevesce, ki je naprodaj šele s privolitvijo posebne komisije, res premalo

Slovenija avto

POSLOVALNICA Kranj prodaja na GORENJSKEM SEJMU V KRANJU motorna kolesa vseh vrst po sejmskih cenah v paviljonu II. pred Tekstilno šolo

ZA OBISK SE PRIPOROČA POSLOVALNICA KRANJ

Pozabljeno kopališče

Malokatero gorensko mesto (ali pa prav nobeno) se je pred leti lahko ponašalo s tako lepo urejenim kopališčem, kot ga je imela Skofja Loka ob topi Sori. Da ne bo pomote: kopališče je v Skofji Loki (približno) še vedno, vendar z njegovo urejenostjo nekaj ni v redu. Lepa stavba, ki je bila še lani središče poletnega življava v Skofji Loki, je letos povsem zapuščena. Velika svetla dvorana (opremljena) letos menda sploh še ni bila odprta, prav tako se v lifteju poleg dvorane (s hladilnikom ter tlukskimi stoli in mizicami) gostje ne zbirajo več. Spodnji prostori, kjer so postavljene kabine za kopavce, so zaprti. Vrata vanje so pred nepoklicanimi gosti zavarovana kar s sodom in z lopato(!), slabo pa kaže, da jih imajo še kdaj namen odpreti. Ko sem vstopil na kopališče, me ni nihče vprašal po vstopnici, sicer pa tam tudi ni nikogar, ki bi mu kopavec mogel ponuditi denar. Blagajne letos sploh še niso odprli, prostor je založen z ležalnimi stoli.

In okolica? Ta je povsem zanemarjena. Na levi strani kopališča je nekakšno smetišče, kjer so bila nekod športna igrišča, pa so sedaj s travo porasčen prostor. Ogrodje zelo priljubljenega tobuzana poškodovano rjavi ob Sori.

BELEZKA

Pred letošnjo poletno sezono sem v Skofji Loki slišal pripombo, da je arhitekt napravil napako, ko je projektiral kopališčno stavbo, češ da vanjo (v spodnje prostore) priteka talna voda. Prav gotovo ta napaka ni vzrok, da letos škofjeloško kopališče sameva! Kaj so bili milijoni, ki so bili potrošeni pri gradnji, pobrani kar na cesti, da se sedaj norčujemo iz tistega, kar smo hoteli imeti? Menim, da je še vedno neke, ki je odgovoren za tako stanje, razen tega pa tudi upam, da ne bo ostal nekažnovan. J. Z.

V sadovnjaku Resje — KZ »Jelovica« — so na 32 ha zasajene jablane. Mlad je še ta plantažni nasad (jablana vrste JONATAN), saj bo popolna rodnost nastopila 1965. leta, ko bodo na enem hektaru nabrali dva vagona jabolk. Na sliki: agronom-sadjar TINE BENEDICIC pri »poševni palmeti«, sodobnem načinu gojenja jablan

POMANJKANJE VISOKO KVALIFICIRANIH DELAVCEV

Za smotrno politiko zaposlovanja odgovorni vsi činitelji

Na nedavni seji sveta zavoda za zaposlovanje delavcev Radovljica so obravnavali analizo o pregledu zaposlenih delavcev in uslužbencev po kvalifikacijah in strokovni izobrazbi po statističnih podatkih za prvo letošnje polletje. To analizo je pripravil zavod zato, ker je čutil, da bo potrebno v prihodnje voditi zelo smotrno politiko zaposlovanja, kar pa ni odvisno samo od zavoda. S seje so poslali zaključke in predloge svetu za gospodarstvo OBLO Radovljica.

RADOVLJIŠKA KOMUNA

O katerih bo nedvomno razpravljali tudi zbor proizvajalcev na eni izmed svojih sej. Ze v začetku naj omenimo, da je analiza sestavljena po podatkih delodajalcev, zakaj v okviru redne statistične službe ni bilo moč dobiti podatkov, ki bi omogočili obširnejšo in bolj metodično ugotovitev gibanja zaposlenih. Poudarili pa bi, da so zbrani podatki pomembni ne samo za zavod, temveč tudi za gospodarstvenike in družbeno-politične or-

Na kratke... valu

Po podatkih prijavnega urada je bilo 8. t. m. na Bledu 2735 gostov, med temi 1417 domačin. Največ tujih gostov (767) se je nastanilo v hotelih, domačin pa v privatnih sobah (554); v Zaki je kampiralo skupaj 228 turistov. Med tujimi turisti prevladujejo zlasti Nemci (412), Avstrijci (221), Italijani (155) in Nizozemci (149). Lani pa jih je bilo ta dan 2400, v rubriki opombe pa piše: vreme lepo, v jezeru utonila dva kopavca (te-teh do večerj še niso našli). Včeraj je bilo v Bohinju posvetovanje vseh izvajalcev del žičnice na Vogel (začelo jo je graditi ljubljansko železnico črnsko planinsko društvo), ki ga je sklical investitor — škofješki »Transurist«. Razen predstavnikov investitorja so se posvetovanja udeležili predstavniki ljubljanske »Žičnice« — tehnična oprema in GP Bohinjska Bistrica — gradbenega dela. Predvčeršnjim je bila v blejski Kazini javna TV oddaja »Z domačimi napavi v polletni večer«, na kateri so nastopili ansambli »Boris Kovarčič«, »Beneški fantje« in »Dobri znanci«. Včeraj je bila družabna prireditev »Plesno tekmovanje narodov«, jutri zvečer pa bo nedvomno najbolj zanimiva prireditev, vsaj za gledalce: IZVOLITEV MISS BLED 1962. Na matičnem uradu v Radovljici je bilo v minulem mesecu sklenjeno 15 zakonskih zvez, medtem ko niso izdali nobenega rojstnega ali mrliškega lista. Radovljiško društvo upokojencev bo priredilo 21. avgusta izlet za člane v Piran, 18. septembra pa v Dolensko Toplice. V torek bodo po Gorenjski peljali udeleženci športnega rallyja iz Ravenne. Na blejskem stadionu se bodo v prijateljskem srečanju pomerili z našimi v nenavadni terenični vožnji. Med vožnjo jih bodo spremljali tudi člani AMD.

ganizacije. Analiza najprej ugotavlja, da je zaposlenost (razumljivo) v polletnih mesecih najvišja, razen tega pa zajema število zaposlenih glede na spol in razporeditve na delovnih mestih, glede na kvalifikacijo in strokovno izobrazbo. Dalje ugotavlja obstoječi in perspektivni višek zaposlenih, pa tudi tistih, ki jim zaposlitev ni edini vir preživljanja in ki bi jih po potrebi gospodarske organizacije takoj odpustile. Na njihova mesta pa bi zaposlili zlasti tiste mladince, ki nimajo zadostne predizobrazbe za v tukaj ali nadaljnje šolanje in ki zaradi takih ali drugačnih vzrokov ne morejo nadaljevati šolanja.

Po teh podatkih je v radovljiški komuni razmeroma visoko število nekvificiranih delavcev in uslužbencev s pomanjkljivo izobrazbo — 596 žensk in 798 moških. Slednje število pri moških ni takoh porazno, zakaj upoštevati moramo, da so to v glavnem sezonski delavci: v gozdarstvu, gradbeništvu in kmetijstvu ter se večinoma vračajo na svoje domove izven meja komune in okraje. Ob izredno visokem številu nekvificiranih zaposlenih žensk pa se bo treba nedvomno bolj resno zamisliti. Večina so domačinke in se v sezoni zaposlujejo v gostinstvu, po sezoni pa ne morejo nikamor, ker njihove kvalifikacije ne ustrezajo potrebam gospodarstva in javnih služb. V skoraj podobnem položaju kot nekvificirani so nižje strokovni uslužbeni (145 moških in 369 žensk). Edina razlika je v tem, da je njihova zaposlitev trajna. Po podatkih je stanje kvalificiranih delavcev kakor tudi uslužbencev s

BRIGADIRJI S KOROŠKE NA JESENICAH

Te dni gradi jeseniški športni park VIII. koroska brigada, ki jo sestavljajo v glavnem srednješolski ravenske občine in ima ime MDB »Prežihov Voranc«. Okoli 100 brigadirjev, med katerimi je skoraj polovica brigadirj, je na Jesenicah že 14 dni in bo ostala do konca avgusta, ko bodo z deli na športnem objektu za letos v glavnem prenehali. — Ze prejšnji petek je brigadirje — otroke ravenskih železarjev — obiskala tudi predsednica CK LMS Franeka Sirmole.

O PROBLEMIH SOCIALNEGA VARSTVA

Na nedavni seji IO Oblo SZDL Jesenice je bila med drugim precej govora tudi o socialnovarstvenih sekcijah. Razprava, ki je temeljila na podrobnejšem pregledu dosedanjih izkušenj, je pokazala, da socialnovarstvene sekcije doslej pri nobenem krajevnem odboru SZDL niso izvrševale tistih nalog, ki bi jih morale, saj so največkrat le sekretariati sekcij reševali samo konkretne primere socialno ogroženih ljudi in na osnovi tega dajale razna priporočila. Zaradi tega je bil sprejet sklep, da naj KO SZDL ukrene socialnovarstvene sekcije s priporočilom, da naj bi stanovaljake oz. krajevne skupnosti ustanovile posebne komisije, ki naj bi se ukvarjale s takšnimi vprašanji. Komisije naj bi bile sestavljene iz predstavnikov krajevne skupnosti, KO SZDL, ZB, DPM, RK in drugih organizacij.

srednjo strokovno izobrazbo še kar zadovoljivo, medtem ko očitno primanjkuje visoko kvalificiranih mojstrov in inženirjev v vseh panogah gospodarstva, zlasti v industriji. — St. Skrabar

Nova dvorana - zadovoljstvo in ponos vaščanov

Z nekaj skromnimi besedami smo v »Glasu« že zapisali, da je bila v dneh praznovanja občinskega praznika na Jesenicah otvoritev nove dvorane na Hrušiči. Seveda pa bi bilo napak, če bi se zadovoljili s tako skromno vestjo, saj Hrušičani za svoje prizadevanje zaslužijo večje priznanje; kako so se lotili dela za ureditev svojega doma, pa so lahko za vzgled marsikom, kjer se izgovarjajo, da za delo nimajo prostorov in ne vedo, kako naj bi si jih zagotovili.

Na Hrušiči je že od melodaj nadvse živahno družbeno, kulturno in športno življenje.

PO ŠESTIH LETIH V PRAKSI

Osnovna sredstva, surovine in cene

Kolektiv tržiške tovarne obute »Peko« je bil prav gotovo med prvimi, ki je začel uvajati v podjetju ekonomske enote in ima spričo tega glede poslovanja ekonomskih enot tudi precej dragocentih izkušenj. Prvi začetki ekonomskih enot v »Peko« segajo že v leto 1956, ko so začeli z obratovanjem po ekonomskih enotah. Prav ti obračuni pa so sprazprav in povzročili zelo široke žili med delavci vedno dovolj obravnave glede gospodarjenja in proizvodnje v podjetju.

Vsaka ekonomska enota v »Peko«, in teh je kar 20, je obremenjena za osnovna sredstva, ki jih potrebuje za proizvodnjo, razdeljena pa so tudi amortizacija in obresti na osnovna sredstva po ekonomskih enotah. Vzporedno s tem so po ekonomskih enotah razdeljeni tudi stroški za popravila in vzdrževanje strojev. Dolej so ostali centralizirani le še skladi podjetja, ki nastajajo po izločitvi osebnih dohodkov. Po vsem tem je razumljivo, da se ekonomske enote ne ukvarjajo direktno s celotnim dohodkom, čistim dohodkom in skladi podjetja, zato pa temeljito razpravljajo o stroških in osebnih dohodkih, zlasti o tistih, ki so vključeni v proizvode in ki nastajajo iz prihranka na stroških. Razumljivo je, da je potem za vsako ekonomsko enoto sestavljen tudi letni proizvodni in finančni načrt na osnovi katere-

TRZIŠKI VESTNIK

vanju kolektiv posamezne ekonomske enote ni v nikakršnem primeru prizadet, saj je nagrajevanje odvisno le od uspeha, ki ga doseže ekonomska enota v svojem okviru. Večje ali manjše neprijetnosti lahko nastanejo le takrat, kadar gre za združevanje podjetij, kjer so precejšnja odstopanja glede osebnih dohodkov. Kljub temu da je v »Peko« samoupravljanje po ekonomskih enotah dokaj dobro razvito, pa so se nekatere ekonomske enote pri današnjem razvoju gospodarstva znašle pred nekaterimi zahtevnimi problemi, ki tudi zavirajo razvoj in delovanje ekonomskih enot. V preteklem letu so bile največje prepreke osnovna sredstva, surovine, porast cen in podobno. V »Peko« sicer proizvodnja res ni bila najbolje prilagojena trgu in so imeli večje zaloge gotovih izdelkov in s tem vezane večje količine obratnih sredstev. Zaradi tega so bile razumljive tudi te-

žave glede preskrbe z zadostnimi količinami surovin in reprodukcijskega materiala. Ker pa so vse večje zahteve, da je treba proizvodnjo usmerjati na manjši trg, bodo imele ekonomske enote »Peko« odtlej še večje odgovornosti kot doslej. Tržiški kolektiv delavcev se tega že močno zavzema in posamezni sveti ekonomskih enot že tudi podrobneje razpravljajo o možnostih, kako bi se lahko čimprej in čimbolj vključili v mednarodno menjavo, ki zagotavlja večjo produktivnost na ravni mednarodnega trga, spoprijeti pa se bo moral tudi z izostrenimi kriteriji konkurence. V ospredju so torej kvaliteta, roki in seveda cene. Za uspešno poslovanje konkurenčne cene imajo prednost velika naročila, ki zahtevajo dobro organizacijo dela in seveda tudi dovolj surovin in drugega reprodukcijskega materiala. Kje so možnosti za večjo storilnost in kako bi se bilo moč vključiti v mednarodno delitev dela, so v »Peko« torej na jasnem. Realizacija zamisli pa je seveda precej težja, kot je izdelava načrtov, zato se bo moral kolektiv »Peko« temeljito ukvarjati s perspektivnimi nalogami. V ospredju bodo razumljivo spet ekonomske enote, za katere lahko upamo, da bodo spričo dosedanjih izkušenj vsem nalogam, čeprav je še težko zapišati za kakšno obliko organizacije dela se bodo odločili. B. Fajon

Ob polletju zadovoljivo

V BPT največji presežek planu glede izvoza

Brčkone je postal v zadnjem času izvoz za večino gospodarskih organizacij najpomembnejša javnost. Seveda pa so nekateri iznajdljivi pri iskanju tujih blag. Glede tega lahko zapeljivo da je tržiška Bombažna proizvodnja in tkalnica na najboljši način da se v prihodnje v izvoznem delu še bolj uveljavi kot doslej. BPT iz Trizča je imela z letnim družbenim načrtom 2 milijona deno, da bo letos izvozila 2 milijona 700.000 površinskih metrov blaga. Ze v prvih šestih mesecih letos pa je izvozila 1.721.333 metrov blaga in dosegla polletni izvozní načrt s 127,5 odstotka. Ze torej že ob polletju letošnji plan izvoza dosežen 63,75 odstotka, lahko pričakujemo ob koncu leta glede izvoza v BPT načrta ugoden rezultat.

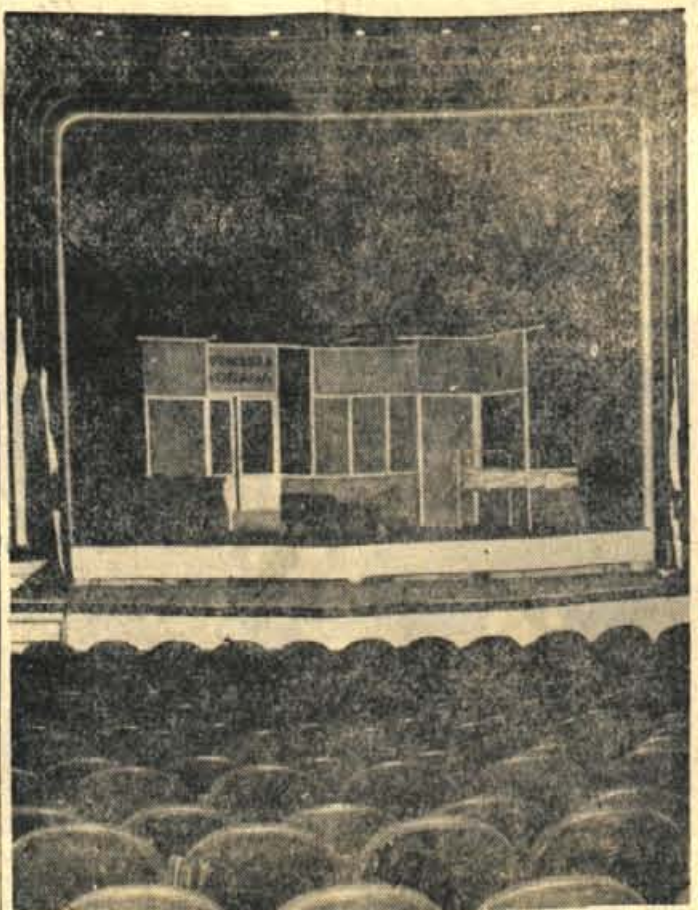
Razumljivo je, da je dokaj velik presežek planiranega izvoza posledica dobrega gospodarjenja v podjetju in da je tudi vzrok precej večje produktivnosti v vseh oddelkih, čeprav merjamo proizvodnjo s prejšnjimi leti. Brčkone ima zmaten plan na povečanje produktivnosti tudi rekonstrukcija, čeprav se zaključena in zato še ni vplivala takšna organizacija dela, kar lahko pričakujemo po končani rekonstrukciji. Značilno za letošnja dela v BPT pa je, da je v povprečju v prvem polletju toš porabljena manj delovnih časov kot v lanskem prvem polletju. In rezultat tega je, da je letna storilnost v predliniji večja 15,75 odstotka, v sukalnici za 20 odstotka, v motovilnici za 22,5 odstotka, tkalnici za 12,5 odstotka in v oplemenitilnici za 7,15 odstotka.

JESENIŠKI KOVINAR

organizacije in društva ter stanovalje za hišnika. Za ureditev vsega naštetega bodo potrebovali še okoli 15 milijonov dinarjev. Čeprav gre za precejšnji znesek, so domačini prepričani, da bodo svoj dom v letu 1963 dokončno uredili. — B.

ZANIMIVA RAZSTAVA

Te dni je v tržiškem muzeju odprta zanimiva razstava, ki ima dva dela. Poseben del razstave prikazuje dokumente zloglasnega ljubljanskega taborišča, podružnice Mauthausna, drugi del pa zgodovino NOB na Gorenjskem v letu 1942. Za razstavo, ki bo odprta do 30. avgusta, je bilo doslej veliko zanimanje.

Hrušičani so veseli nove dvorane v preurejenem domu »Ivana Krivca«. Otvoritev dvorane je bila sicer šele preteklo soboto, vendar so jo domačini in ravenski brigadirji, ki so te dni na Jesenicah, že trikrat napolnili

Z združitvijo dveh kulturno-prosvetnih društev (že leta 1962) pa so se Hrušičani znašli v veliki zadregi, ker niso imeli prostorov niti za vaje — kaj šele za prireditve. Zato so se nekateri že takrat zavzemali za gradnjo, za ureditev potrebnih prostorov. — Priprave in načrte so Hrušičani kovali skoraj dve leti, potem pa so začeli z 200.000 dinarji preurejati staro železniško skladišče. Oboje jim je dalo tatkajšnje železniško podjetje in bržko so začeli z delom, so videli, da si z 200.000 dinarji ne bodo mogli dosti pomagati. Volja pa vendar ni odnehala. Domačini so zavihali rokave in se še bolj zagrizeno lotili dela. Zbrali so okoli 40 kub. metrov lesa (s predelavo v vrednosti nad 10.000.000 dinarjev) in si sami s prostovoljnimi delom uredili takšen dom, kakršnega ni v vsej jeseniški občini in bližnji okolici. Seveda jim je moral priskočiti na pomoč tudi občinski ljudski odbor, ki jim je v sedmih letih dal skupno okoli 50 milijonov dinarjev pomoči. Denar so

Remont čevljarških strojev Kranj sprejme v službo: 1. strojnega tehnika — konstruktorja z daljšo prakso 2. več kovinostugarjev 3. 2 brusivca za votlinsko in zunanje brušenje 4. rezkavca Nastop službe zaželen takoj. Ponudbe z navedbo dosedanje zaposlitve in osebnimi podatki sprejema uprava podjetja.

TRGOVSKO PODJETJE Elita KRANI vam nudi is ponovno dopolnjene zaloge kvalitetne pletenine tovarne RAŠICA po sejmskih cenah Obiščite nas na razstavišču II v tekstilni holi

LJUDSKA NOŠA NA GORENJSKEM

OB RAZSTAVI V MESTNEM MUZEJU

Gorenjska ljudska noša je alpska varianta osrednjega slovenskega tipa noš.

Štosem stoletje je noša Gorenjcev - deloma pod vplivom mest, deloma pod vplivom sosednjih alpskih dežel - spreminjala v kroju, blaga, načinu okraševanja ter s tem, da je (zlasti v 19. stoletju) sprejela nove elemente. Za zadnjih desetletij preteklega stoletja je značilen vdor zapadnoevropske modne noše tudi na naše podeželje. Takrat se začno ljudje, ki so na Gorenjskem, ampak vsaj do Slovenskega, bolj ali manj podirati v evropski okus, zahajajočemu blagu in kroju. Razvno je, da je zamiranje prave ljudske noše na Gorenjskem trajalo nekaj desetletij in da je bil viden tudi ob socialnih in ekonomskih faktorjih.

Prvi je nošo Gorenjcev opisal avtor v svoji Slavi vojvodine Kranjske (1836); opis je opremil kot z baklorozom. Ob koncu 18. stoletja so jo omenjali tudi znanstveniki, ki so prepoznali naše krajske (Haquet, Hermann). O krajski noši sta v tem času pisala tudi naša prosvetljena Polja in Linhart. V prvi polovici 19. stoletja so se - kot odsev vseobsežne zavzetosti za narod in za njegovo kulturo - zanimali v tej smeri tudi naši romantiki. Iz te dobe so ohranjeni Goldensteinovi skizmi. Razen tega moramo slediti razvoj gorenjske noše še po raznih upodobitvah na freskah, na sličinah podobah in panjskih knjižnicah.

V sklopu obratis naj bi opisali nošo Gorenjcev v starejšem obdobju in v 19. stoletju, ko so je bilo spreminjala.

Srajce iz domačega platna, ozke, malo čez kolena segajoče, dalje sukneje, raševnate ali platinene hlače črne barve, dolge rjave, rdeče podložene sukneje iz domačega blaga - to so razen širokokrajnih klobukov, volnenih nogavic, lesenih cokel, pa tudi že usnjenih škorenjcev, poglavni deli moške noše na prehodu 18. v 19. stoletje. Moda irihastih hlač, zametastih »lajbceev« (pruštahov) in svilenih rut ter belih spodnjih hlač, ki se kažejo ob kolenu med »fharicami« in škornji z »dolgiimi šebelami« se je udomačila na Gorenjskem šele sredi 19. stoletja. V tem času so v modi klobuki z ozjimi kraji, spreminja pa se tudi oblika in višina oglavja. Širokokrajni klobuki ostanejo še dolgo pokrivala pastirjev v bohinjskem in rateškem kotu. Platinene Gorenjci niso nosili, te so jim pozimi nadomeščali ovčji kožuh z naznoter obrnjeno dlako. V 19. stoletju so jih po šivih in ob robovih okrasili z drugobarvnimi usnjenimi trakovi, na hrbtu pa s cvetličnimi ornamentmi; ti so bili najprej vezeni iz domače volne, pozneje pa izdelani v usnjeni aplikaciji. Pokrivali so se s kožmami iz živalskih kož.

Nič ni čudnega, da je bila noša Gorenjke mnogo bolj kot moška noša - podvržena spremembam. Gorenjke so v različnih časih izražale isto željo, kako bi na nov način ugajale. Pri tem so sledile včasih svoji prirodni iznajdljivosti in čutu za lepoto, včasih pa so se zatekle po navze tudi k modnim domisljam ženske meščanske noše.

Belí platneni rokavci (ospešiji), črna ali rjava sukna mežanasta ali platinena krila z modri iz drugega blaga, rdeče volnene noga-

vice, nizki čevlji, beli predpasniki, dolge mežanaste ali sukneje jope, kožuh, zimski krznena pokrivala, okraani pasovi - sklepanci - so značilni za staro nošo Gorenjk. Med najstarejša ženska pokrivala sodi peča, ki ostane poglavito pokrivalo Gorenjk. (Izraz peča je italijanskega izvora in je prišel k nam verjetno v dobi renesanse, ko so bili italijanski vplivi v srodni Evropi zelo močni.) V sredi 18. stoletja se razen peče pojavi na Gorenjskem pod vplivom meščanske mode zavijača, ki se po obliki in načinu okraševanja loči od zavijač, ki jih v različnih inačicah poznamo na Gorenjskem iz poznjšega časa. 19. stoletje je prineslo mnogo sprememb. V dobi romantike si začno mlajše Gorenjke zavezovati peče »na petelinčka«, medtem ko si jih starejše ženske in vdove vežejo spredaj križema pod vratom in jih na temenu zavezujejo tako, da padeta konca na strani. Zavijačke iz te dobe so trikotne bele platinene rutice, okrašene ob čelu s širokim pasom »furmom«. Zavijača v blejsko-bohinjskem kotu ima »furm« iz zlato ali srebrno tkanega brokata, v Javornjskem rovtu so nosile zavijače z belo vezanim »furmom«. Ratečanke pa zavijače s črnimi zametastimi »furmom« brez okrasov. Gorenjska avba s črno vezanim zametastim in zlato vezanim »furmom« je najmlajši primer gorenjskih ženskih pokrival. Pojavi se sredi 19. stoletja pod vplivom sosednjih alpskih dežel in nikoli ne zajame širšega območja.

19. stoletje prinese mnogo sprememb tudi v druge dele ženske noše. Krilo se spreminja v kroju in tkanini; nekako v istem času kot avba pridejo razen drugih v modo bogato nagubana svilena krila. Okrasno vlogo modreca prevzame svilena ruta, obvezne bele predpasnike starejšega časa spodrinejo predpasniki iz temnega kupljenega blaga. Ženski kovinski pas - sklepanec - je okrašen s svileno pentljo in tudi bele nogavice s kupčki so novost ženske noše 19. stoletja.

Anka Novak

Detail freske v Crngrobu

Spomeniški vodniki št. 3

Dr. France Stele : Crngrob

Založba Mladinska knjiga je pred kratkim izdala tretji zvezek iz serije vodnikov po najmarkantnejših spomenikih Slovenije. Po Crngrobu nas tokrat vodi akademik dr. France Stele, znani umetnostni zgodovinar in strokovnjak za srednjeveško freskantstvo, kar daje knjižici še poseben pomen. Tudi ni čudno, da je prav Crngrob tretji v zaporedju izdaj, saj pomeni Crngrob spomenik, ki je izšel iz skromne romanike arhitekture v pravo umetnostno galerijo, največjega umetnostnega pomena. S to publikacijo lahko razpoznamo staobni razvoj Crngroba, spoznamo se s plastiko in razvojem slikarstva

od romantike, gotike, preko umetnosti 16. in 17. pa do 19. stoletja. Tretji vodnik tudi pripomore k spoznavanju raznih umetnostnih tokov, saj so se v Crngrob stekali skoraj vsi vodilni tokovi in oblikovali slovensko umetnostno tradicijo. Avtor se ne zadovoljuje samo s razlago umetnostnozgodovinskega pomena spomenika, temveč v posebnem poglavju vodi in opozarja na lepote vrednosti spomenika - gledanje v današnjih obli. Tako se nam razkriva lepota v več z-

porodnih doživljajih in doseže vrh v spoznavanju estetskega bistra. Knjiga je bogato ilustrirana, saj je med tekstom več barvnih reprodukcij, na koncu pa 60 črno-belih fotografij Mirka Kambiča. Za tistega, ki bi se hotel še podrobneje seznaniti s Crngrobom, je dodana tudi bibliografija o tem spomeniku. Obilni povzetki v angleškem in nemškem jeziku dostojno predstavljajo spomenik tudi tujcem, ki so dolej pogrežali podobne publikacije. — A.P.

III. RAZPIS KAJUHOVIH NAGRAD

Z namenom, da bo narodnoosvobodilna vojna slovenskega naroda dobila v slovenski književnosti in publicistiki še večji poudarek, in z namenom, da bi pisatelje, pesnike, glasbenike, likovne umetnike in zgodovinarje, zlasti pa vse, ki so kakorkoli sodelovali v NOV, še bolj zainteresirali za ustvarjanje del s tematiko narodnoosvobodilne vojne, razpisuje Zveza združenj borcev NOV Slovenije Kajuhove nagrade za leto 1963, in sicer:

- I. nagrada v znesku 400.000 din
- II. nagrada v znesku 300.000 din
- III. nagrada v znesku 200.000 din

Kajuhove nagrade se podeljujejo za izvirna in še neobjavljena dela, in sicer: a) za roman, povest, pesniško zbirko, zbirko novel, dramo; b) za likovno delo; c) za glasbo; d) za dokumentarno delo; e) za spomenik; f) za ilustracije in opremo knjig.

Za Kajuhove nagrade pridejo v poštev le dela, ki obravnavajo predvojna napredna delavska gibanja in borbo KPJ, narodnoosvobodilno borbo, koncentracijska taborišča in zapore.

Avtorji, ki se potočujejo za Kajuhove nagrade, morajo svoja dela predložiti v dvojniki, označena s šifro, v zapušeni kuverti pa svoj točen naslov. Vsak avtor lahko predloži več del, vendar pa mora biti vsako posebej šifrirano. Prejeta dela bo ocenjevala komisija, ki jo bo imenovala Zveza združenj borcev NOV Slovenije.

Na gatačanju za Kajuhove nagrade lahko sodelujejo vsi državljani FLRJ, proti katerim ni uveden kazenski postopek.

Zadnji rok za oddajo del je 31. december 1962. Vsa nagrajena dela bo odkupil zavod »Borec«.

Dela z oznako »Za Kajuhove nagrade« pošljite na naslov: Zavod »Borec«, Ljubljana, Titova c. 17.

Nagrade bodo podeljene ob dnevu vstaje slovenskega naroda — 22. julija 1963.

Zveza združenj borcev NOV Slovenije

Sociološka študija o Besnici

Pravkar je izšla 64 strani obsegajoča knjižica »BESNICA POD VPLIVOM INDUSTRIJSKEGA RAZVOJA«, ki jo je napisal Franc Puhar. Delo ni obsežnejše, je pa menda prvi poskus temeljite sociološke obravnave določene lokalne skupnosti pri nas.

Po nastanku industrije v Kranju v letih od 1920 do 1931, predvsem pa še po drugi svetovni vojni, se je namreč Gorenjska dotlej tipično kmečka vas začela hitro spreminjati, najbolj in najhitreje seveda v neposredni okolici večjih industrijskih centrov (Kranj, Jesenice, Trzin). Gorenjska vas postaja kvalitativno nova lokalna skupnost. Proces še ni končan, ampak se odvija pred našimi očmi. Znanstvena obdelava konkretne lokalne skupnosti, odkrivanje vzrokov družbeno-ekonomskih sprememb na vasi in novih odnosov med ljudmi, ugotavljanje posledic procesa industrializacije — vse to so nam lahko dragoceni pripomočki pri nadaljnjem usmerjanju razvoja nove vaske lokalne skupnosti. Mnogih problemov dolej nimamo dobro poznali, pravi avtor v predgovoru,

ampak smo jih čisto usmerjalno praktično ali poljudno presojali — žal, včasih tudi napako. Zato bo knjižica dragocen pripomoček vsakemu družbenemu delavcu in zato smo jo tudi z veseljem sprejeli. Obseg je morda vprašljivo, da marsikaj v njej še manjka, kar bi bilo potrebno razširiti in povedati o življenju in o spremembah tega življenja v gorenjski vasi v zadnjih treh, štirih desetletjih. Popolnejši prikaz določene lokalne skupnosti bi zahteval več časa in tudi znatno večji obseg dela. Puhar sam v predgovoru pravi, da bi vrsta problemov, ki jih je v knjižici le omenil, zahtevala posebno obdelavo.

Knjižica je razdeljena na 11 poglavij: Uvod, Besnica pred nastankom kranjske industrije, Nastanek industrije v Kranju, Besnica po letu 1938, Zadnja vojna in življenje na vasi, Razmah industrije v Kranju po letu 1945, Besnica po vojni, Prosveta na vasi, Kako se vas širi danes, Lokalna samouprava na vasi in Besnica in njena okolica. Temu sledi še seznam pregledov in tabel ter pregled virov. — A. Triler

»Sladkor?« se prestraši Ostapenko. Vendar ne ugovarja. Baterijskemu poveljniku ne smeš ugovarjati. In Ostapenko je discipliniran baterijski vodnik.

Nekdo je pritrlesel novico s poveljstva in vod se razvili. Vasin naglo kuje pločevinasto zvezdice za čepice in topniške značke za maršamke. Kar aproti jih prišijejo z nitjo. Može naglo čistijo škornje, razstavljajo in oljijo orožje. Odidem v hišo za breskvičo.

Podporočnik z materinim znamenjem se imenuje Rita. Rita Tamaševa. Skoraj rojaka sva. Sam sem iz Voroneža, ona pa se je sicer rodila v Taganrogu, toda oče je prav zares iz Voroneža. In materino znamenje ima in z dvojčico Ljusjo sta si tako podobni, da ju drugače ne morejo razlikovati. Čudovito se mi zdi, da je dvojčica in ima materino znamenje. Dolej nisem poznal nobenega dvojčica. In tudi vedel nisem, da so lahko tako velika. Vendar so, saj se je pravkar izkazalo.

»Ima Ljusja tudi takšen kodre na čelu?« Rita si z moknato dlanjjo počese lasce s čela in se nasmehne. Ne, Ljusja nima kodra. Ljusja je nadarjena. Zadnje pomlad, med boji za Nikolaj, se je vpisala na konservatorij. Takrat so sprejemali dodatne gojence in tako so vzeli tudi Ljusjo.

»Se spominjate Nikolaja? — kako je bilo nemerno?« Postrani ogledujem njene roke, ki gnetejo testo za varejniko, kratko priznane, temne lasce, razgreta lica in živahne, svetiljajoče se oči. Rita Tamaševa.

Ne vem, kaj je bilo narobe pri Nikolaju, takrat sem ležal v lazaretu. Izkupil sem jo pri Zaporozju. Toda pripeljal so ranjence iz Nikolaja in ti so nam pripovedovali.

»Strasno biato,« zadovoljno pravi Rita. »Tudi so običajni v blatu. Okrbovali so nas iz zraka: s streljivo in hrano. Tudi Ljusjo nisem odvrtil. Prav takrat sem bila ranjena, ležala sem na šotorki in tulila kot blaznica. Več dni sem bila premočena, bilo je hladno in zgubila sem precej krvi. Želeli so me razveseliti in tako so mi prinesli Ljusjino pismo. Premočeno je bilo in črnilo se je ponekod razmazalo. Brala sem o konservatoriju in mislila, da bom najbrž morala umreti. Takšna svinjarija je bila, da se ranjencev niso mogli odpeljati.«

Zanimivo, ležala je v istem lazaretu kot jaz. Evako-lazaret 1688, vojna pošta 24.332.

»Se spominjate, v lazaretu je bil kirurg, Georgijec z bradico? Visok in temnolas. Imel je velikansko, kosmate roke, pa takšne dlani, da mu je človek tako; zapopal.«

In kako se ga je spominjala: trikrat jo je operiral. Z Rita sva se začela tiskati.

»In zdaj prihajaš iz lazareta?« »Ne, medtem sem bila že dvakrat tukaj. Sodelovala sem pri zavzetju mostiča.«

»Mene so pa marca odpustili iz lazareta.« Čudno, ves mesec sva ležala v istem lazaretu pa je nisem poznal. Najbrž je bila med ranjenci, ki niso smeli vstati.

Rita mi zavija rokave. »Urtzjal si se z moko!« Namesto predpasnika mi prepaše cunjjo. Medtem ko zavezuje trakove na hrbtu, prizma lice h gumbu na mojih praih. Stojim z dvignjenimi rokami kakor ujetnik in zadržujem saop. Po lasih je bela od moke. Na tliniku ima kratke kodre.

»Ljusja najbrž ne zia pripravljati varejnikov,« pravim samozavestno. Rita se zasmee.

»Bedak! Ljusja je vendar nadarjena!« Ime je prav neprijetno, hiteje: Ljusja. Nekdo sem poznal neko Ljusjo, slabokrvno dekle z dolgim nosom. Nenehno je govorila o silkanstvu, se rada prepirala in imela potam obraz poln rdečih peg.

Njena mati je pravila žalostno in ubo, da je ne bi dala: »Prosim, nikar ji ne oporekajte, ne prepirajte se. Potem vsledj krvavi iz nosa.«

»Ljusja je bila najbrž že v zibelki čudežen otrok?« Rita se smeje.

»In najbrž je bila šibkega zdravja? In kot otrok ni hotela jesti?«

»Le kaj ti je storila Ljusja? Se poznaš je ne, čemu je torej ne marala?«

»Ker... Nasprotno, vse to mi je všeč.« Sam ne vem, čemu se hudujem na Ljusjo.

»Kot dekle so te kdikoli Rozinca.«

»Ne.«

»Kar mislim si. Jaz pa bi te tako klical. Tvoje materino znamenje je podobno rozini.«

iz razstave v Mestnem muzeju

Grigorij BAKLANOV Seženj zemlje

Roman objavljan s privolitvijo založbe Obzorja Maribor, ki ga izdala v knjigi.

»Z menoj pojdete na mostiče, za telefonista.«

»Radiotelegrafist sem, tovariš poročnik.«

Dobro pozna svoje pravice, to je treba priznati. Radiotelegrafist in radijska postaja je v popravilu. Zato naj bi se medtem borili čepi.

»Poprej se morate boriti na strani svojih, šele potem boste lahko prenosili, kaj ste, radiotelegrafist ali telefonist. To boste, kar boste vedeli. Ste razumeli?«

Midi. Oči je povetil. Izbuljene, kalne oči.

»Razumel.«

Baterijski vodnik, stari, kaljivi, prebrisan in stienjeni Ostapenko, ki — kdo ve čemu — vselej smrdi po konjatem znoj, četrdeset let star, se previdno približa. Preživel je že pet baterijskih poveljstev in ve, da bo na svoje ugovore pri prodstojniku dobil vselej na enake odgovore: poskrbi, da bo vse v redu in boji se sovotarji, ki prinašajo vselej primanjkuje v baterijski opremi. Vzemel mu, naj ob šestnajstih postroji vod in osebno pregleda opremo in uniformo.

»Da, da. Razumem, tovariš poročnik,« zamrmra se kar zadovoljno.

»Tovariš baterijski poveljnik,« me kličejo od sosednje hiše, ki se driva med breskvami. Ključ me podporočnik z materinim znamenjem. »Fridite sem, priročje iz murv pripravljamo, prave varejniko.«

Je pomaha mi z roko. »Pravkar boste torej sladkor za varejniko.«

Jack LONDON **Krištof Dimač** Friedil: Stanke SIMEN
 Riše: Janez GRUDEN

129. »Naj velja kar boče, morala bova util. Več, in se »risni dlvi Indijanci, le njihov poglavar je bel; kaže da je škot. Danny McCann poskuša že šesti let, da bi se ločil od njez. Pozna pot, vendar nima dovolj poguma. Toda zdaj smo trije in mislim, da jo bomo srečno popihali.« je pojasnjeval Cok.

140. Zjutraj je Kriš zagledal majhnega, vitkega moža bele polti, ki je bil oblečen v koče. Stopal je pred pasjo vrtno. »No, kako je?« je vprašal mož, snel rokavice in mu ponudil roko. »Pravijo mi Snass.« je dedal. »Meni pa Bellew.« je odvrnil Kriš in začutil poseben nemir.

141. Tisto popoldne je odšel Kriš po taborišču. Bilo je hladno. Vsa je imel svoje delo. Prihajala je velika skupina ljudi. To so renčali in mu kazali zobe. Sredi taborišča je zagledal steno. Zaveso se su razgrnilo in pred njim je stalo mlado dekle. Kriš je osrnel zaradi njene lepote.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Malih oglasov, ki niso plačani vnaprej, ne objavljamo. Beseda stane 30 din. Osmrtnice in zahvale v okviru 5.000, brez okvira 3.000 din. Naročniki imajo 1/3 popusta.
 Kravo, 9 mesecev brejo, prodam po izbiri. Naslov v oglašnem oddelku 3204
 Dobro ohranjeno samsko pohištvo poceni prodam. Vprašati Camkarjeva 1, Kranj 3210
 Dobro ohranjeno jesenovo spalnico prodam. Naslov v podružnici Glasa, Jesenice 3236
 Motor DKW 250 ccm in roller ESV prima, 175 ccm, v odličnem stanju, prodam. Minka Bizjak, Ilirska 17, Podmežaklja, Jesenice 3237
 Kravo, 8 mesecev brejo, prodam. Ljubno 12 3238
 Stanovanje na Kokrieli in zadržljivo parcelo prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3239
 Ugodno prodam kravo, dobro mlekarico, ki bo čez 4 mesece teletila. Naslov v oglašnem oddelku 3240

Motorno kolo »Rudge-Special« 500 ccm, angleško, 4 brzine, teleskop, prodam najboljšemu ponudniku 3241
 Prodajam zadržljivo parcelo v okolici Kranja (800 m²). Lovro Urbanec, Gorice 15 3242
 Prodajam: moško kolo »Puch California«, žensko kolo NSU in 1,5 m² borovih plohov 50 mm. Naslov v oglašnem oddelku 3232
 Po zelo ugodni ceni prodam moped Colibri, dozni vzdoljiv štedilnik in kuhinjsko pohištvo. Kranj, C. JLA 17 3233
 Prodajam rabljen emajliran Tohibej štedilnik. Zasavska 21, Orehek 3234
 Prodajam: omaro, 2 postelji, »porgrad«, električni kuhinjski na 3 plošče, ročni voziček, otroško kopalno pocinkano kad, posteljno mrežo, 2 stola in karnise. Gospodarska 19/II-9, Kranj 3235
 Prodajam kravo s teletkom. Prebačevo 27 3236
 Prodajam konja, stara 6 let. Kranj, C. JLA 41, pri Franceljnu 3237
 Prodajam kravo - dobro mlekarico, ki bo čez 1 teden teletila. Vopovlje 17, Cerklje 3238

3 konje z vso opremo, sposobne za vsako delo, prodam. Ogled v nedeljo dopoldan. Ilivka 3, Kranj 3249
 Prodajam dobro ohranjen moped »Skuter«, dvosedezni na 3 prestave. Naslov v oglašnem oddelku 3240
 Dobro ohranjen Fiat 600, tipa 1960, prodam ali zamenjam za Fiat 1100 novejšega tipa. Lahovčič 2, Cerklje 3241
 Ognjevarno blagajno 65x50x45, prodam. Kranj, Titov trg 10/1 3242
 Prodajam 4 gr zlata za zobe. Naslov v oglašnem oddelku 3243
 Prodajam 9 mesecev brejo kravo, ki bo četrtič teletila. Suba 7, Kranj 3244
 BMW motorno kolo 1952 prodam za 200.000 din. Vidic, Koritno 25, Bled 3245
 Prodajam suhe hrastove deske 30 mm. Poizve se Vodopivčeva 6, Kranj (v mesnici) 3250
 Prodajam Pucha 175 ccm. Černjolec, Slap 20, Trzin 3260
 Prodajam kravo brejo 9 mesecev. Valjavec, Zablje 1, Golnik 3261
 Prodajam dobro ohranjen globok otroški voziček - italijanski model in opremljen košev. Naslov v oglašnem oddelku 3262
 Prodajam 10 konjskih opornikov (puni) in 20 m² starega osirešja. Naslov v oglašnem oddelku 3263
 Prodajam motor Puch-roller v zelo dobrem stanju. Rateče 55, Skofja Loka 3264
 Prodajam na novo prepleškano kuhinjsko pohištvo. Poizve se pri Pleskarstvu, Kranj, Koroška c. 23 3265
 Prodajam dobro ohranjen motor NSU Prima 175 ccm. Miro Butalič, Lahovčič 43 3266
 Opremljen Fiat 600 prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3267
 Prodajam brejo kravo, ki bo v kratkem četrtič teletila. Franciška Sifer, Strazišče 3268
 Gradbeni les raznih dolžin prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3269
 Lovska puška, petelinko, kalibra 20, prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3270
 Ugodno prodam moped Colibri in kravo, dobro mlekarico. Zibert, pri Stefetu, Suha, Kranj 3271

Vodno črpavko z elektromotorjem poceni prodam. Sentvid 190 nad Ljubljano 3272

kupim

Kupim lahek gumi voz in »gnojnične truge«. Hraše 31 3248

ostalo

Odličan angleški avto zamenjam za Fiat 600 ali prodam. Naslov v oglašnem oddelku 3220
 Sprejememo v službo več avtomobilstrokov in enega avtokleparja. Nastop službe možen takoj. Stanovanja niso zagotovljena. Avto-servis Jesenice 3221
 Hotel Evropa Kranj sprejme v uk po enega vajenca za poklic »hotelski recepcioner« in »nastavkar«. Pogoji: končana osemletka, stanovanje v Kranju ali bližnji okolici 3223
 Hrano in stanovanje nudim dekletu, ki bi mi pomagala v gospodinjstvu. Lesce 20 3224
 Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj sporoča, da zaradi nujnih notranjih pleskarskih del ne bo sprejemala ginekoloških pacientk in porodnic vključno od 11. do 19. t.m. 3247
 Knjižarna »Simon Jenko« Kranj obvešča vse cenjene odjemalce, da ima na zalogi vse šolske potrebščine in šolske knjige, ki so do sedaj izšle pri založbah. Da bi se izognili prevelikemu naveli ob času pričetka šole, vjudno prosimo, da si potrebščine čimprej nabavite. 3248
 Originalne penice dobite pri Otmarju Zupančiču, Partizanska 24, Kranj 3249
 Sprejemam vajenca ali vajenko z vso oskrbo. Ignac Sušnik, krojač, Jezerska 68, Kranj 3249
 Preključujem in obžalujem svojo trditve, da bi bila Franciška Zorko, Savska 44, Kranj, odprla moje pismo, kot neresnično. Milan Hrestak, Savska 52, Kranj 3250

Šport - šport - šport - šport - šport - šport

POGOVOR Z ZVEZIM KAPETNOM

Danes izbirna regata za svetovno prvenstvo Blejski ali »Mornarjev« osmerec?

Na minuto. V soboto (to je danes) bo najbolj zanimiva tekma med osmercem med VK »Bled« in VK »Mornar«, ki sta na nedavnem državnem prvenstvu izpolnila normo 6.03 - je dejal.

Veslanje

reprezentance, ki bo branila jugoslovanske barve na svetovnem prvenstvu v Luzernu.

Včeraj so izpolnjevali normo: četverec s krmarjem - VK »Kriška« (Sibenik) in zagrebška »Mladost«. Sama pa sta vesalca za izpolnitev norme za svetovno prvenstvo »Mornarjev« četverec brez krmarja in »Arsov« dvojec.

Pred vprašanim začetek izpolnjevanja norm amo se srečali na terasi vojnega počitniškega doma »Svoboda« z zveznim kapetanom državne reprezentance, (V tem domu, ki je že vrsto let pravzaprav tudi veslaški center, kjer se veslači hranijo in stanujejo.

Mamogrede pa naj omenimo, da je »Svoboda« nedvomno precej prispevala k lepši podobi Bleda. Profesor JAROSLAV LAŠTOVIČA, ki že od 1956 leta vodi naše veslače izven naših meja, se je rade volje odzval povabilu na razgovor.

»Bleščani so poirtvovalni fantje, ni kaj reči. Kmalu po tem, ko se je ponudilo tekmovalno vzdušje državnega prvenstva, so bili že na jezeru. Maloprej sem jih gledal: hitro veslajo, 40 zaveslajev

na minuto. V soboto (to je danes) bo najbolj zanimiva tekma med osmercem med VK »Bled« in VK »Mornar«, ki sta na nedavnem državnem prvenstvu izpolnila normo 6.03 - je dejal.

Kaj pa če tokrat zmaga blejski osmerec...
 »Če tokrat zmaga blejski osmerec, bo ponovno srečanje veslašnega centra - na Bledu - to do 2. septembra. Veslali bodo in veslali, kakaj svetovno prvenstvo ni od mudi, čeprav imajo vse te kondicije, nato pa seveda ne pozabimo na svetovno prvenstvo, ki bo od 6.-9. septembra. Omeniti naj, da je to prvo svetovno prvenstvo v veslanju, kakaj dostojno veslali le na evropskem prvenstvu in olimpijadi ter bo vsaka druga leto.«

Najhujši nasprotniki? - V osmercu so dobri Nemci, Italijani in Rusi. Naj razpravljamo na 3. ali 4. mesto? V četvercu s krmarja so favoriti Romani, saj pa je težko dajati prognoze...
 S. Škrljan

Inštruktorju za gimnazijo nudim opremljeno sobo. Oddati ponudbe pod »Inštruktor« 3251

Gostilnškega vajenca in osebo, ki je vajena dela v točilnici, sprejme restavracija »Park«, Kranj 3252

Ivan Pivk, čevljar, Kranj, sedaj Skofja Loka, Klobovsova 8, prosi cenjene stranke naj dvignejo popravljene čevlje. Sprejemam v popravilo vse vrste obutve - tudi gumarice. 3253

Otroška negovavka išče službo v Kranju. Oddati ponudbe pod »Otroška negovavka« 3254

Motor Horex Regina, 350 ccm, zamenjam za Pucha 250 ccm. Tenetiše 21, Golnik 3255

Zamenjam novo gospodinjstvo tehnično za rabljeno tržno tehnično na uteži. Naslov v oglašnem oddelku 3256

Lepo sončno sobo oddam dvema dijakinja. Naslov v oglašnem oddelku 3257

Delavcu (Slovcu) nudim hrano in stanovanje za pomoč na kmetiji. Kokrica 37 3258

Kmetijsko gozdarska zadruga »Blegaš« Gorenja vas razprodaja odvisne kmetijske stroje in opremo na javni dražbi dne 26. 8. 1962. Razprodaja bo na proizvodnem okolišu Poljane za družbeni sektor ob 8. uri, za privatni sektor pa ob 10. uri.

KAM NA LETOVANJE
 Turistično društvo »Porčiči« na otoku Faru vabi štane kolektivov in druge, da obiščejo in preživijo kraj na našem Jadranu. Dnevni penzion je 850 din. Hrana odlična. Plaža čudovita. Vse informacije v trgovini Narava Kranj vsak dan od 8. do 9. in od 17. do 18. ure, telefon 21-30.

Lesnina!

Lesnina razstavlja in prodaja na XII. gorenjskem sejmu
 Lesnina zastopa renomirane proizvajavce pohištva Slovenije
 Prodajamo: spalnice, kuhinje, dnevne sobe, komadno pohištvo

parket

Lesnina nudi kupcem na sejmu poseben popust
 Lesnina dostavlja pohištvo v bližnjo okolico brezplačno
 S tem, da kupite pri Lesnini na Gorenjskem sejmu, prihranite denar

Umrl je naš dragi oče, mož, stric, tast
MATIJA BRADASKA
 umetni slikar
 Pogreb pokojnika bo v soboto, 11. avgusta 1962 ob 17. uri.
 Zalujoč: žena, hčer, sinova in ostalo sorodstvo

IZOBRAŽEVALNI CENTER LITOSTROJ - Industrijska šola - v Ljubljani objavlja naknadni vpis v poklic LIVAR in MODELNI MIZAR.

- Pogoji za sprejem so:
1. uspešno dovršeni osmi razred osnovne šole;
 2. starost 14 do 16 let;
 3. duševno in telesno zdravje;
 4. uspešno opravljeni psihotehnični izpiti;
 5. obveza o zaposlitvi v Litostroju.

Ob vpisu mora vsak učenec predložiti naslednje dokumente:

1. Lastnoročno pisano prošnjo (kolokovano s 50 din drž. takse), v kateri mora vsak obvezno navesti svoje rojstne podatke, podatke o starših (njihov poklic, če so umrli pa tudi vzrok smrti), poklice, za katerega se je odločil, kako bo imel urejeno stanovanjsko vprašanje (ali bo stanoval v internatu, pri starših, znanih, sorodnikih in podobno) in dosežani točen naslov.
2. Rojstni list.
3. Zadnje šolske spričevalo.
4. Zdravniško spričevalo.
5. Izjavo o zaposlitvi v Litostroju - potrditi jo mora prietojna občina.
6. Prijava za sprejem v internat - samo za tiste, ki bodo želeli stanovati v internatu.

Učenci livarskega poklica imajo poleg drugih še posebno ugodnosti.
 Vse informacije dobite na upravi šole v Ljubljani, Djakovičeva št. 53, telefon 33-511 interno 417.
 ROK VPISA JE 25. avgust 1962.
 Uprava izobraževalnega centra

Prebivavci Gorenjske obiščite XII. GORENJSKI SEJEM od 3. do 14. avgusta 1962 v Kranju

Velika izbira blaga široke potrošnje, modna revija in pester večerni zabavni spored